

Kenan Kıran
kenan.kiran@sabah.com.tr

CHP'NİN FAZİLET DURAĞI YALANI VE "KANIM DONDU" SİYASETİ

Koronavirüs sürecinde devletin topyekun başlattığı 'Milli Dayanışma Kampanyası'na karşı ayrımcı bir yaklaşım sergileyen CHP'li belediyeler, bu süreçte hatalı uygulamalarının üstünü örtmek için yalanlar üzerinden kamuoyunu manipüle etmeye çalıştı. İBB'nin toplu ulaşımındaki kötü yönetimini örtbas etmek için ortaya attığı Fazilet Durağı kurgusu ise bu zincirin son halkası oldu.

Türkiye'de siyaset 30 Mart 2019'daki yerel seçimlerin ardından yeniden şekillendi. Özellikle İstanbul ve Ankara'da büyükşehir belediyelerini kazanan CHP, siyasi manevralarını daha çok belediyeler üzerinden gerçekleştirmeye başladı. Ancak CHP'li siyasiler ve belediye başkanları geçen bir yıllık süre içinde hizmet üretmek yerine daha çok toplum içinde karşıtlığı körükleyen algı operasyonları ile gündeme geldi. Birlik ve beraberliğin önem kazandığı koronavirüs salgını sürecinde bile bu operasyonlar hız kesmedi. Koronavirüs sürecinde devletin topyekun başlattığı 'Milli Dayanışma Kampanyası'na karşı ayrımcı bir yaklaşım sergileyen CHP'li belediyeler, bu süreçte hatalı uygulamalarının üstünü örtmek için yalanlar üzerinden kamuoyunu manipüle etmeye çalıştı. İBB'nin toplu ulaşımındaki kötü yönetimini örtbas etmek için ortaya attığı Fazilet Durağı yalanı bu zincirin son halkası oldu. Nitekim İBB Basın Danışmanı Murat Ongun da konuyla ilgili kamuoyunu yanılttıklarını 25 Mayıs'ta kabul etmek zorunda kaldı. Dolayısıyla gerçek ortaya çıktığına göre aşağıda okuyacaklarınız da aslında bir senaryonun özetinden ibaret. Fakat bu tarz pek çok senaryonun kurgulanarak kamuoyuna sunulması algı üretme sürecindeki zincirin nasıl işlediğini önemli hale getiriyor. Bu yüzden dikkatle okumakta fayda var.

Birçok iddianın ortaya atıldığı süreç, salgın sonrasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB), toplu taşıma araçlarının sefer sayılarını azaltması ile başladı. Otobüs ve metrobüslerin sefer sayılarının azaltılması nedeniyle toplu taşıma araçlarında gereğinden fazla insan yoğunluğu oluştuğu ve sosyal mesafe kuralının da yerle yeksan olduğunu gösteren görüntülerin ortaya çıkması üzerine İBB, tepkilerin odağı haline geldi. İBB ise, bu görüntülerin otobüslerin sefer sayısını azalttığı gerekçesiyle ortaya çıktığı gerçeğini kabul etmek yerine, yalanlar üzerine kurulu bir algı operasyonu ile hatasını örtbas etme yoluna gitti. Bu algı çalışmasında en tuhaf iddia ise, AK Partililerin otobüsleri kalabalık göstermek için gruplar halinde otobüse bindiği iddiası oldu. Yargıya taşınan süreçte, İBB'nin İETT'nin verileri üzerinde oynama yaptığı, şoförleri yalan ifade vermeye zorladığı, hatta otobüse binen yolcu sayıları ile ilgili sahte evrak hazırladığı bile ortaya çıktı.

"Aynı Anda 47 Yolcu Bindi" Yalanı

Söz konusu tartışmanın odak noktası, grup halinde otobüse binildiği belirtilen Kabataş-Kağıthane hattındaki Fazilet Durağı'yı 29 Mart Pazar günü sabah 05.56'da bir otobüsteki yoğunluğu gösteren fotoğrafın sosyal medyada paylaşılması tartışmanın fitilini ateşledi. İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) çalışanı Mehmet Önder Duman tarafından çekildiği ortaya çıkan söz konusu fotoğraf, binlerce vatandaş tarafından sosyal medyada paylaşıldı.

Büyükşehir Belediyesi, İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu ve İBB Sözcüsü Murat Ongun ise, otobüsün yoğun olduğunu gösteren fotoğrafın kurgu olduğunu iddia ederek çeşitli açıklamalarda bulundu. Murat Ongun, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, otobüste yoğunluğu gösteren fotoğrafı paylaşanların "organize kötülük" içinde bulunduğunu iddia ederek, "Bu, İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'na yönelik organize kötülüğün fotoğrafıdır. Salgına karşı hep birlikte mücadele ederken, sırf İBB Başkanı Sayın Ekrem İmamoğlu'nu karalamak için yapılan bu organize kötülüğü şiddetle kınıyoruz" ifadelerini kullandı.

Ongun, 62 No'lu Kağıthane-Kabataş hattında çalışan araca, sabah 06:00'da Fazilet Durağı'ndan şoförün uyarısına rağmen bir anda 47 yolcunun bindiğini savundu. Ongun söz konusu otobüse, 22 Mart Pazar günü toplamda 1 yolcu, fotoğrafın çekildiği 29 Mart Pazar günü ise toplamda 71 yolcunun bindiğini ileri sürdü. Söz konusu iddiayı İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu da gündeme getirdi.

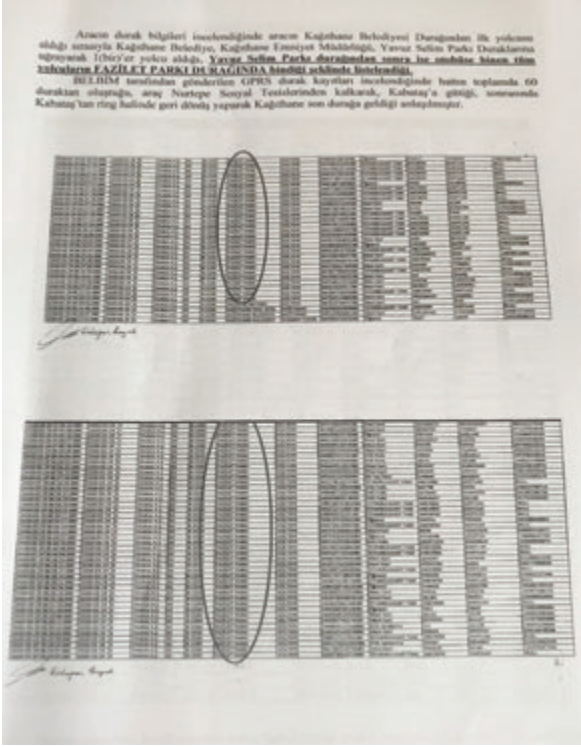
Nitekim İBB Basın Danışmanı Murat Ongun da konuyla ilgili kamuoyunu yanıltıklarını 25 Mayıs'ta kabul etmek zorunda kaldı. Dolayısıyla gerçek ortaya çıktığına göre aşağıda okuyacaklarınız da aslında bir senaryodan ibaret. Fakat bu tarz pek çok senaryonun kurgulanarak kamuoyuna sunulması algı üretme sürecindeki zincirin nasıl işlediğini önemli hale getiriyor.

İBB, resmi internet sitesindeki açıklamada, "Hiçbir pazar sabahı 06.00 sularında yaşanmayan hareketliliğin sokağa çıkma oranının yüzde 90 azaldığı İstanbul'da bugün gerçekleşmesi şüphe ile karşılanmıştır. Ülke olarak küresel bir salgının yarattığı büyük sorunlarla el ele mücadele ederken, sırf İBB Başkanı Sayın Ekrem İmamoğlu'nu karalamak için yapılan bu organize kötülüğü şiddetle kınıyoruz" iddiasında bulunuldu.

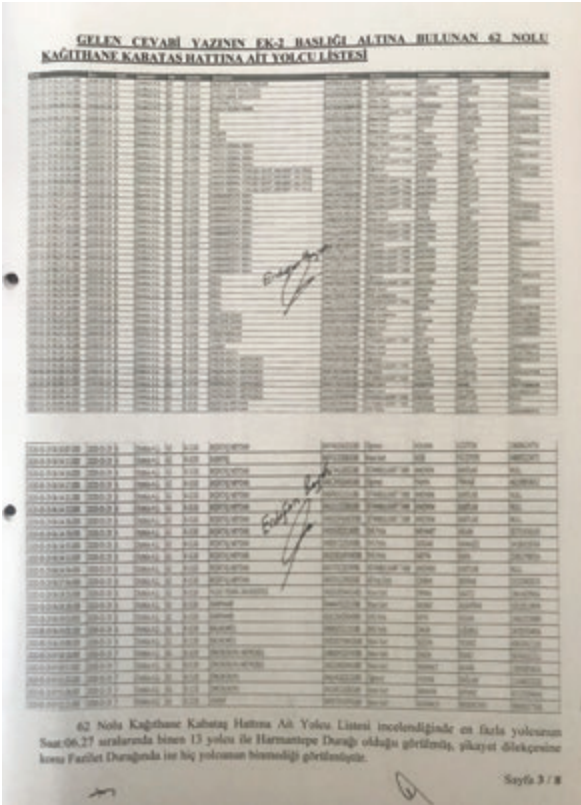
Organize Kötülük İddiası

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait İBB TV ise, 62 No'lu Kağıthane-Kabataş hattında çalışan otobüs şoförü Ertuğrul Aslan ile 146 No'lu Boğazköy-Bakırköy hattında çalışan otobüs şoförü Ahmet Tiryaki ile yapılan kurgu röportajları yayınladı. Şoförlere zorla istenilenin söyletildiği röportajları Twitter hesabından paylaşan İBB Sözcüsü Murat Ongun, "İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'na yönelik yapılan kumpas ve trol organizasyonunu verilerle deşifre ettik. Buna rağmen hala inanmayıp görüntü ve şoför beyanı isteyenler oldu. İşte gerçekler lütfen izleyin ve böyle zor günlerde bile yapılan #OrganizeKötülük'ü paylaşın" sözleri ile organize yalanı sürdürdü.

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu da, Twitter hesabından Ongun'un 7 paylaşımını etiketledi ve "Siyaset asla organize kötülük sahası olmamalı. Hele hele, ülke olarak bu kadar zor bir dönemde el ele olmalı ve çok dikkatli davranmalıyız. Tüm siyasilere çağırım, karanlık kalplilerin organize kötülüklerine birlikte karşı çıkalım" ifadeleriyle iddiayı destekledi. İBB Başkanı İmamoğlu, 30 Mart sabahı FOX TV canlı yayınında otobüse binen yolcuları hedef alan açıklamalar yaptı. İmamoğlu, "Bu süreci araştırdık. Maç yok. Maç yok ki deplasmana giderler de, sabah erkenden toplanmışlardır. Ki maça giderler gibi zaten. Otobüse binmiş görüntülerini izledim ben.

Fazilet Duracağı yalanıyla ilgili düzenlenen sahte evrak.

Fazilet Duracağı yalanını ortaya çıkaran gerçek evrak.

Kanım dondu ya. Bilinçli, nerede duracak falan böyle bir kafayla. Sabah namazına gidilmiyor çünkü cemaatle namaz kılmak yasaklandı. Desek ki toplandılar, namaza gidiyorlar. O da değil. Ya başka bir şey de değil. İş gücü de yok, çalışma ortamı yok. Toplanmışlar... Derler ya kanım dondu. Eğer siyaset buyusa, lanet olsun siyasete... Kanım dondu, mücadele edeceğiz” sözleri ile yalanın boyutunu bir adım öteye taşıdı.

Kumpasın Medya Ayağı

İBB, Ekrem İmamoğlu ve Murat Ongun’un söz konusu iddiaları, bazı gazete ve televizyonlar tarafından gündemde tutuldu. Cumhuriyet gazetesi iddiaları “Yolcular trol çıktı. Sahte yolcular otobüse bindi, trol hesaplar sosyal medyaya servis etti” başlığıyla duyurdu.

Sol Haber’in, “Trol-eybüs: AKP’liler sabahın 6’sında otobüslere yığılıp fotoğraf çektirmişler” başlıklı haberinde ise, yolcuların trol olduğu öne sürüldü. Sözcü Gazetesi de, “Lanet olsun bu siyasete” başlıklı haberinde, Ekrem İmamoğlu’na “Planlı bir yıpratma” yapıldığı iddiasına yer verdi.

Gazeteci İsmail Saymaz ise, yolcuların parayla tutulmuş troller olduğunu, İBB’yi zora sokmak için otobüse bindiğini şöyle savundu: “Parayla tutulmuş troller sırf CHP’li belediyeleri ve özellikle Ekrem İmamoğlu’nu başarısız göstermek için sabahın köründe topluca otobüse binip ‘Bakın otobüste dip dibeyiz’ diye fotoğraf çekerek paylaşıyorlar. İnsan kendi memleketine bu kötülüğü yapmaz. İBB’yi zora sokmak için bu pazar saat 6’da kimsenin binmediği bir

saatte İETT otobüsüne onlarca kişi halinde binip ‘Koronavirüs günlerinde tıklım tıklım’ diye tweet atmak için kumpas kurmuşlar.”

FOX TV ana haber sunucusu Fatih Portakal da, otobüse binen yolcuları, “militan” olarak suçlayıp “Allah bunlara akıl fikir versin” diyerek hakaret ederken, İsmail Küçükkaya ise, yolcuları “trol” olarak suçladı. Oda TV de, Twitter hesabından 11 defa söz konusu haberleri servis etti.

Yalan Ortaya Çıktı

İBB’nin yolculuk yaptığı otobüste yoğunluk olduğunu gösteren fotoğrafı çeken ve Twitter’da paylaşan İSKİ çalışanı Mehmet Önder Duman ile aynı fotoğrafı sosyal medyada paylaşan Mücahit Birinci hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı’na yaptığı suç duyurusu üzerine yapılan inceleme, gerçekleri ortaya çıkardı. Suç duyurusunda paylaşımı yapan kişilerin “hakaret”, “iftira”, “halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik etme” suçlarını işledikleri iddia edilerek Ekrem İmamoğlu’nun “mağdur” olduğu öne sürülüyordu. Oysa gerçek bambaşkaydı.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü, İBB’nin suç duyurusundaki iddiaları tek tek inceledi. Araçtaki kamera kayıtları, BELBİM kayıtları, geçmişe yönelik 3 aylık veri dökümleri ve yolcu listelerini inceledi. 90 yolcunun ifadesi alındı. Başsavcılık, İBB, Ekrem İmamoğlu ve Murat Ongun’un açıklamalarının gerçeği yansıtmadığına karar verdi. Başsavcılığın takipsizlik kararında; İBB, İmamoğlu ve Ongun’un ortaya attığı 5 gerçek dışı bilgi yer aldı. İşte o tespitli yalanlar:

İBB, toplu taşımada sefer sayılarını azalttığı için tepkilerin odağı haline gelince, AK Partililerin otobüsleri kalabalık göstermek için gruplar halinde otobüse bindiği iddiası ortaya atıldı. Ancak yargıya taşınan süreçte, İBB’nin İETT’nin verileri üzerinde oynama yaptığı, şoförleri yalan ifade vermeye zorladığı, hatta otobüse binen yolcu sayıları ile ilgili sahte evrak hazırladığı bile ortaya çıktı.

SABAH İŞİNE GİDEN VE OTOBÜSE BİKEN YOLCULARA HAKARET EDEN GAZETELER, TELEVİZYONLAR VE GAZETECİLER GERÇEĞİN ORTAYA ÇIKMASINA RAĞMEN ÖZÜR BİLE DİLEMİYOR. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ, RESMİ İNTERNET SİTESİNDE YER ALAN VE YALAN OLDUĞU BELİRLENEN BİLGİLERİ KALDIRMA GEREĞİ DUYMUYOR. BU YAKLAŞIMLA HEM KURUMLAR HEM TOPLUM YIPRATILIYOR.

1. Fazilet Durağı'ndan hiç yolcu binmemiş

- Başsavcılık, 62 No'lu Kağıthane-Kabataş hattında 29 Mart Pazar günü, bu hat üzerinde bulunan Fazilet Durağı'ndan bir defada 47 yolcunun bindiği iddiasının gerçeği yansıtmadığını, duraktan söz konusu saatte otobüse hiç yolcu binmediğini tespit etti.

2. "Önceki pazar bir yolcu bindi" yalanı

- Başsavcılık, Ekrem İmamoğlu ve Murat Ongun'un, "Kağıthane-Kabataş hattında çalışan otobüse 22 Mart Pazar günü toplamda 1 yolcu, 29 Mart Pazar günü toplamda 71 yolcu binmiştir" iddiasının da gerçeği yansıtmadığını tespit etti. 22 Mart Pazar günü söz konusu otobüse 1 yolcunun değil 57 yolcunun bindiği ifade edildi.

3. "Trol" ve "Militan" diye suçlanan kişiler işçi çıktı

- Başsavcılık, İBB'nin otobüs içerisinde gözükken kişilerin organize bir şekilde ve zorla otobüse bindikleri iddiasının da gerçeği yansıtmadığını tespit etti. BELBİM kayıtları, "trol", "militan", "sahte yolcu" ve "Organize Kötülük Hareketi" denilen yolcuların, güvenlik görevlisi, inşaat işçisi, temizlik personeli, hastane çalışanı, bekçi, polis ve asker olduğunu ortaya çıkardı.

4. "31 yolcu bindi" denilen otobüse 134 yolcu binmiş

- Başsavcılık, İBB ve Murat Ongun'un, "Boğazköy-

Bakırköy hattında 22 Mart Pazar günü toplam 31 yolcu bindi" iddiasının da gerçeği yansıtmadığını tespit etti. Başsavcılık takipsizlik kararında, "22 Mart Pazar günü aynı saatte toplam 31 yolcu değil 134 yolcu bindi" ifadelerini kullandı.

5. "41 yolcu bindi" iddiası

- Başsavcılık, İBB ve Murat Ongun'un "Boğazköy-Bakırköy hattında 29 Mart Pazar günü sabah 06.15'te sadece 2 duraktan 41 kişi otobüse bindi" iddiasının da gerçeği yansıtmadığını açıkladı ve "KIPTAŞ duracağından 8, Esenyurt Araslı duracağından 13 olmak üzere 21 yolcu bindi. İddia edildiği gibi 2 durakta toplam 41 kişinin bindiğine ilişkin görüntü kaydı yok" ifadelerini kullandı.

Şoför de Yalanladı

Ortaya atılan tüm iddialar tek tek çürütülürken, grup halinde otobüse binildiği iddia edilen 62 No'lu Kağıthane-Kabataş hattında çalışan şoför Ertuğrul Aslan'ın açıklamaları yapılan algı operasyonunu net bir şekilde gözler önüne serdi. Şoför Aslan, Murat Ongun'un "29 Mart Pazar günü sabah 06.00'da Fazilet Durağı'ndan şoförün uyarısına rağmen araca bir anda 47 yolcu binmiştir" iddiasının gerçekte olmadığını açıkladı. Aslan, "Sinirden gülüyorum. Aklıma geldikçe delireceğim. 29 Mart'ta ben bu duraktan (Fazilet Durağı) hiç yolcu almadım. Fazilet Durağı'ndan hiç yolcu almadan saatte 29 kilometre hızla geçtim" dedi. Aslan, İBB Sözcüsü Murat

Ongun'u eleştirerek, "Birisi çıkmış, 47 yolcu aldı demiş. Bu arkadaş (Murat Ongun) benim yanımda mıymış? Otobüsün içinde miymiş? Buna bu bilgiyi kim vermiş? Nasıl vermiş? Hangi amaçla vermiş?" diye de ekledi.

Soruşturma kapsamında İstanbul Büyükşehir Belediyesi Hukuk Müşavirliği'nin, Fazilet Durağı'ndan otobüse hiç yolcu binmemesine rağmen duraktan bir seferde 71 kişinin bindiğini gösteren sahte evrak düzenlediği ve sahte evrakı İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderdiği tespit edildi. Sahte evrakta BELBİM A.Ş. Genel Müdür Yardımcısı Erdoğan Bayrak'ın imzası bulunuyor.

Dolayısıyla baştan aşağı bir yalan üzerine kurulu bir senaryo yazıldı ve uygulandı. Fakat gerçeklerin ortaya çıkma alışkanlığı burada da kendini gösterdi. Önce yargı yalanı tescilledi. Sonra da olayın mimarlarından İBB sözcüsü Ongun bunu kabul etmek zorunda kaldı, fakat toplumdan özür dilemedi.

Sonuçta korona günlerinde bile yalan üzerine kurulu bir siyaset gütmeyi sürdüren bu anlayış, ülkenin ve toplumun enerjisinin boşa harcanmasına yol açıyor. Fazilet Durağı soruşturmasında olduğu gibi yalan ve kurguları ortaya çıkanlar bundan hiç de gocunmuyor. Sabah işine giden ve otobüse binen yolculara hakaret eden gazeteler, televizyonlar ve gazeteciler gerçeğin ortaya çıkmasına rağmen özür bile dilemiyor. İstanbul Büyükşehir Belediyesi, resmi internet sitesinde yer alan ve yalan olduğu belirlenen bilgileri kaldırma gereği bile duymuyor. Bu yaklaşımla hem kurumlar hem toplum yıpratılıyor. **■**